



SAMYE

## Гуру Дордже Драгцал Гуру Могутній Ваджровий Гнів



У “Ламрім еше нїнгпо — стадіях шляху суті мудрості” Гуру Рінпоче згадує чотири рівні садган Гуру (практик звершення Пробудженого Серця Гуру): зовнішній рівень — це “Барче кюнсел”, внутрішній — це “Сампа лхюндруб”, таємний — це “Цок’є нїнг тхіг”, а найпотаємніший — це “Дордже драгцал”.

У корінному тексті *тєрми* сказано:

На рівні зовнішнім, аби розвіяти всі перешкоди, §  
за допомогою Нангсі Зілнөна — Трикаї-Падмакари §  
з дванадцятьма могутніми від’ядгарами, §  
наближення загальним й особливим чином практикуй. §

На рівні внутрішнім, аби спонтанно сповнити вищі й звичайні задуми, ☸  
за допомогою Падмасамбгави — Величі Насолоди, ☸  
Клейнода сповнення бажань, разом із тринадцятьма гуру, ☸  
практикою розвитку і звершення, методів й звільнення —  
близьке наближення здійсни. ☸

На рівні потаємнім постань у формі мудри — Падми Ваджрадгари — ☸  
єдності неподільної простору й рігпи-усвідомлення, ☸  
утілення усіх Трьох Коренів. І практикою сутнісної йоги ☸  
зверши незмінну мудрість співпосталу. ☸

На рівні найтаємнішим — від'ядгара Ваджровий Гнів Могутній<sup>1</sup> — ☸  
усіх сугат утілення, це божество-їдам є досконалим проявом усіх герук. ☸  
Практикою мудри-ньєг'ю, великим звершенням ☸  
удійсни каї й мудрості наприкінці шляху. ☸

## Значення

Джамг'юн Конгтр'ул у коментарі на наведені вище рядки з корінного тексту  
“Ламрім еше ньінг'по” так пояснює значення Гуру Дордже Драгцала:

На найпотаємнішому рівні — вищий владар від'ядгар, Могутній  
Ваджровий Гнів, Дордже Драгпо Цал — це утілення усіх сугат всіх  
напрямів і всіх часів. Він є єдиним потаємним довершеним божеством-  
їдамом, який цілковито звершив незліченні мандали, являючи великих  
полум'яних герук. Цією практикою, а також йогічною практикою  
ньєг'ю, яка пов'язана із “великим звершенням”, удійсниш абсолютний  
плід п'яти кай і мудростей...

## Історія

Найпотаємніше вчення Гуру Драгцала містить садгану Гуру Рінпоче у прояві  
Гуру Дордже Драгцала і вчення “Ламрім еше ньінг'по — стадії шляху суті  
мудрості” — найглибинніше вчення, в якому подано загальний огляд всього  
шляху Ваджраяни. “Ламрім еше ньінг'по” починається з представлення Гуру  
Рінпоче і розповіді про те, як Гуру Рінпоче проявився Гуру Драгцалом:

Сутність усіх будд трьох часів, найвищий володар усіх могутніх від'ядгар,  
всеохопний владар океану мирних і гнівних їдамів, повелитель соннів усіх

---

1 Дордже Драгпо Цал

даків і дакінь, велична істота, чиє сяйво перевершує усіх ваджрових захисників Дгарми і гордовитих духів всього буття і всього явленого. У всіх незліченних світах Вчителів трьох кай він прославлений як Мага-Ґуру Падмасамбгава. ॐ

За запрошенням Царя Дгарми Трісонґа Деуцена (утілення Манджушрі), він прибув до засніжених земель Тибету — до володінь шляхетного Великого Милосердного. Усіх зловмисних духів елементів він велично приборкав, зв'язавши обітницями. Він збудував і освятив дощем із квітів палац із віттарями — Незмінний і Спонтанно Звершений Храм, кожен з трьох поверхів якого має особливий стиль. Він запровадив велику традицію вивчення і практики Вчення Будди у всій його повноті, і обертав незліченне розмаїття Колес Дгарми тантр, писань і сутнісних настанов Ваджраяни. ॐ

Він відвідав усі святі місцини, сніжні гори, печери й озера, благословив їх і заховав незліченні скарби, відомі та незгадувані. Таким чином, його незбагненною добротою просякнута весь Тибет — як центральні, так і навколишні землі, і так триватиме аж до останнього дня прийдешньої заключної епохи. Самая! ॐ

Якось, за певних обставин, настав час дозрівання плодів потворних прагнень, що формувалися впродовж численних життів. Проявом цього стали ворожі міністри та Цариця Марґ'єнма, які вдалися до різноманітних огидних намірів і вчинків. У присутності Царя вони мовили: ॐ

Цей чаклун з прикордонних земель Мону ошукав вас, Царю, за допомогою усіх можливих хитрощів, трюків та оптичних ілюзій. В найгіршому випадку він забере ваше життя. Або ж пограбує ваші володіння. Щонайменше, він підбурить народ на повстання, поширюючи наклепи поміж царем, міністрами і царицями. Тож слід привселюдно скинути його у ріку. ॐ

Поки вони так наполягали, цар дуже засмутився. Він переповів Ґуру Рінпоче про це у всіх подробицях і запитав: “Що робитимете із цього приводу?” З очей царя бризнули сльози, і він навіть знепритомнів від нестримної відданості, а коли за кілька хвилин прийшов до тями, то Ґуру Рінпоче засміявся і з осяйною посмішкою мовив безстрашним голосом, що пролунав наче рик лева: ॐ

Великий Царю, хай анітрохи вас це не засмучує. В минулому *Мара* та єретики також намагалися зашкодити істинно довершеному Будді, але не змогли заподіяти анінайменшої шкоди Трьом Дорогоцінним — натомість, змогли лише розкрити його найвищі просвітлі чесноти. Так само і я, опанувавши прояви ріґпи-усвідомлення, можу трансформувати явлений світ на все, що забажаю. Оскільки я звершив незнищенну форму ваджрового тіла, чотири елементи жодним чином не можуть мені зашкодити. Навіть якби всі три світи постали війною на мене — пандиту з Уддіяни, нащадка усіх Переможців і бодгісаттв трьох часів — вони лише б допомогли розкритися моїм найвищим чудовним силам. Поза будь-яких сумнівів, вони не отримали б можливості заподіяти мені шкоду, навіть не змогли б зворухнути кінчики мого волосся. §

Почувши ці слова, великий Цар відчув глибоку відданість і сповнився радістю. Зробивши численні поклони, він звернувся до Гуру Рінпоче з такою молитвою:

О, як чудово, нірманакє-Гуру! §  
Ваші ваджрові слова як завжди — неоманні, §  
адже Ви — утілення усіх Майстрів, §  
великий Владар океану їдамів, §  
Повелитель сонмів дакінь. §  
Будь ласка, приборкайте зловмисних міністрів §  
чудовною силою Вашого співчуття, §  
аби ми, Ваші віддані учні, §  
тішилися і сповнилися надхненням, §  
і щоб дорогоцінні Вчення §  
Будди, Дгарми й Санґги процвітали! §

У відповідь на таку молитву Царя Гуру радо пообіцяв: “Я зроблю так!” І, перебуваючи у внутрішньому дворі Золотого Храму у Славному Сам’є, що знаходиться у самому центрі дев’яти регіонів Тибету і Кхаму, він занурився у самадгі, яке приборкує легіони *мар*. §

Тоді, в оточенні свого почту — пандит, перекладачів, монахів, мантриків, царя, міністрів, цариць і підданих, що зібралися там, посеред великого двору, Гуру, не підводячись з місця, явив міль’ярди незбагнених чудовних проявів, аби приборкати істот відповідно до їхніх потреб. Приміром, він

робив так, що його тіло зникало, він перетворювався на полум'я, викликав землетруси, являв мирних і гнівних божеств зі світою, наповнював небо громоподібним гуркотом мантр. ॐ

При цьому він підкорив усі роди *мар*; вони втратили здатність заподіювати шкоду. Як невіруючі істоти, так і байдужі цілковито сповнилися силою віри. А віра віруючих зростає ще більше, вони прагли пити нектар його слів. Всі люди, чий уми дозріли, досягли найвищих ступенів звільнення; а ті, хто вже сягнули звільнення, здобули такий самий рівень досягнення, як і сам Гуру Рінпоче, в якому почет є невіддільним від учителя. ॐ

Узрівши ці чудовні й незбагненні діяння, Його Величність Цар відчув ще сильнішу віру й відданість. Тож, поки Гуру Рінпоче перебував на другому поверсі Сам'є у Залі, що оздоблена бірюзою, розмірковуючи про майбутніх учнів часів занепаду, Цар виклав на золотій тарілі мандали яскраві грудки дорогоцінної бірюзи, що нагадували велетенські осяйні зірки. Цар і принци зробили численні поклони і, разом із утіленим перекладачем Вайрочаною і мною, визнаною духовною дружиною, звернулися з молитвою: ॐ

Ви досконалим чином звершили ॐ  
просвіті Тіло, Мову, Серце, Якості й Діяння ॐ  
всіх будд і їхніх нащадків десяти напрямів і чотирьох часів. ॐ  
Лотосне Тіло Ваджрове, незанежене утробою, ॐ  
Мага-Гуру, вклоняємось до Ваших стіп! ॐ

Захиснику, рівний усім буддам, ॐ  
Ваше милосердя до всіх істот Землі Снігів є неймовірним. ॐ  
Для нас, царя і підданих ॐ  
Ви є найвищою дорогоцінністю. ॐ

Дива великі, Вами явлені, ॐ  
нечисті легіони *Мар* скорили. ॐ  
У всіх десяти напрямках здійняли Ви ॐ  
переможний прапор Буддових Вчень. ॐ

Щасливців із благою кармою ॐ  
Ви привели до дозрівання й звільнення ॐ  
й настановили їх на шлях, що до пробудження веде. ॐ



Для тих, хто зв'язок із Вами має, ☸  
Ви творите чудовне, незбагненне благо, ☸  
тож, схоже, наші надбання є величезними. ☸  
І тим не менш, коли часи занепаду настануть, ☸  
сили добра ослабнуть, а злі сили пануватимуть, ☸  
демони-порушники заволодіватимуть серцями людей, ☸  
Буддизмом і вчителями-хранителями традиції. ☸  
Щастя істот буде спустошено і винищено. ☸  
Спонтанним чином запанують ☸  
лихі часи чуми і голоду, воєн і конфліктів. ☸

Оскільки в ті часи, ☸  
коли цей океан страждань Тибет і Кхам поглине, ☸  
Ви, Гуру, будете єдиним Прихистком, ☸  
молимо Вас: згляньтеся на нас милосердно! ☸  
Заради нас й прийдешніх послідовників ☸  
даруйте квінтесенцію усіх глибоких і обширних настанов, ☸  
яка наразі зовнішніх і внутрішніх *мар* приборкає ☸  
і чотири види Діянь звершить без зусиль, ☸  
а наприкінці шляху буде методом досягнення ☸  
бгумі Неперевершеної Мудрості, Тіла світла суті п'ятикратної. ☸

Коли ми звернулися з такою молитвою, Гуру Рінпоче умить проявився в формі від'ядгари Дордже Драгпо Цала і дарував усі посвячення і сутнісні усні настанови. Потому, заповнюючи весь простір дгармадгату, він у єдину мить явив чудовну еманацию й розчинення незліченних божеств із почтом, “наближення” як геруку єдиної мудри, “близьке наближення” — як геруку з численними головами і руками, “звершення” і “велике звершення”. Неймовірною величчю благословінь він явив по всіх центральних і прилеглих землях Тибету і Кхаму чудовні й чарівні веселки, сяйво, дощі з квітів, дрижання землі, спонтанні звуки і само-звучну музику, а учнів-щасливців напівду наповнила Ваджрова Мудрість.☸

І знов Гуру велично постав Падмасамбгавою — у тілі, що має природу світла, і ваджровим голосом дгармати прорік цю ваджрову Мову — квінтесенцію стадій шляху. Самая. ☸

## Віднайдення терми



Статуя Гуру Дордже Драгцала,  
що була віднайдена Чокг'юром Деченом Лінгпою  
як скарб-терма разом із садганою

Кончоґ Г'юрме Тенпе Г'ялцен (друге перенародження Чокг'юра Лінгпи) у “Тлумаченні аспектів мелодії сприяння” оповідає, як Чокг'юр Дечен Лінгпа віднайшов садгану Гуру Драгцала і “Ламрім еше ньінґпо”:

Спершу Чокг'юр Дечен Лінгпа відкрив цикл таємної садгани Дордже Драгпо Цала, пробившись крізь тринадцять послідовних печаток у лівій частині Таємної печери у Кармо Таґцанзі. Але, силою обставин, цей цикл не вдалося записати повністю. Тим не менш, Чокг'юру Дечену Лінгпі вдалося віднайти “Ламрім еше ньінґпо”, що перевершує сотні

скринь, заповнених вченнями-тérмами. Це вчення являє собою квінтесенцією тантр, писань і сутнісних настанов, і є фундаментальним вченням для всіх скарбів-тérм в цілому, і зокрема для “Чотирьох циклів садган Гуру”. Пема Їсел Донгаг Лінгпа (Джам’янг Кх’єнце Вангпо) розшифрував його з жовтого сувою, а Чіме Тенньї Юнгдрунг Лінгпа (Джамгён Конгтрёл Лодрö Тхає) склав коментар на нього. Так вони заснували традицію викладення і вивчення цього глибокого вчення. Варто лише почути його назву, як самсаричне буття розпадається. В тих, хто вивчає це вчення і розмірковує над ним, розкривається необумовлена пробудженість. Ті, хто застосовують це вчення на практиці, сягають плоду — стану Будди. Сам коментар також є вченням-тérмою, яке постало із простору величної мудрості; жодній звичайній людині, хоч би якій освіченій, не під силу написати таку книгу.

## Примітки

Першу цитату з корінного тексту “Ламрім єше ньінгпо” наведено за виданням:

*Padmasambhava. Lamrim Yeshe Nyingpo. Trans. Erik Pema Kunsang, ed. Marcia Dechen Wangmo. Rangjung Yeshe Publications: Hong Kong, 2016.*

Цитату з коментаря Джамгёна Конгтрёла подано за виданням:

- *Padmasambhava, and Jamgon Kongtrul. Light of Wisdom, Vol. II. Transl. Erik Pema Kunsang. Hong Kong: Rangjung Yeshe Publications, 1998, pp. 65-66.*

Розділ “Історія” подано за виданням:

- *Padmasambhava. Lamrim Yeshe Nyingpo. Trans. Erik Pema Kunsang, ed. Marcia Dechen Wangmo. Rangjung Yeshe Publications: Hong Kong, 2016, pp. 1-5.*

Зображення взято з видання:

- *Padmasambhava. Lamrim Yeshe Nyingpo. Trans. Erik Pema Kunsang, ed. Marcia Dechen Wangmo. Rangjung Yeshe Publications: Hong Kong, 2016.*

Цитату Кёнчого Г’юрме Тенне Г’ялцена подано за виданням:

- *Padmasambhava, and Jamgon Kongtrul. Light of Wisdom, Vol. I. Transl. Erik Pema Kunsang. Hong Kong: Rangjung Yeshe Publications, 1999, pp. xxii-xxiii.*